

Denný stacionár Kochanovce
Kochanovce 206, 066 01 Humenné

**Komunitný plán sociálnych služieb
obce Kochanovce
na obdobie rokov 2021- 2030**

Vypracovala :

Mgr. Euridika Sivčová

Zoznam skratiek

EÚ - Európska únia

PSK - Prešovský samosprávny kraj

MPSVaR - Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny

OR- Obecný rozpočet

OcÚ- Obecný úrad

OZ- Obecné zastupiteľstvo

NPRSS -Národné priority rozvoja sociálnych služieb

PHSR - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja SR – Slovenská republika

ŤZP - ťažko zdravotne postihnutý

ZP - Zdravotne postihnutý

v znp - v znení neskorších predpisov

č. - číslo

atď. - a tak ďalej

pod. - podobne

Zb. - Zbierka zákonov

ESF - Európsky sociálny fond

KPSS -komunitný plán sociálnych služieb

IS SOCS - informačný systém sociálnych služieb

DS - denný stacionár

PSS- prijímateľ sociálnej služby

Obsah

1. ÚVOD.....	4
2.LEGISLATÍVNE VÝCHODISKÁ.....	5
2.1. Národná úroveň.....	5
2.2. Regionálna úroveň.....	8
2.3. Miestnaúroveň.....	9
2.4.Sociálne služby.....	10
3. KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.....	14
3.1.Komunitný plán sociálnych služieb.....	15
3.2. Štruktúra komunitného plánu.....	16
3.3.Úlohy a kompetencie obce v zmysle zákona o sociálnych službách.....	16
4.ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O OBCI KOCHANOVCE.....	18
5.ANALÝZA DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV A	
SOCIOLOGICKÝCH ÚDAJOV.....	19
5.1 Vzdelávanie na území obce Kochanovce.....	20
6. STAV POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI	21
6.1. Obec Kochanovce ako poskytovateľ sociálnych služieb v praxi.....	22
7. SWOT ANALÝZA.....	24
8. PREDSTAVA BUDÚCNOSTI SOCIÁLNYCH SLUŽIEB – STANOVENIE	
PRIORÍT A CIEĽOV ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.....	25
8.1 . Stanovenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v obci Kochanovce.....	26
9. ČASOVÝ PLÁN REALIZÁCIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH	
SLUŽIEB OBCE.....	27
10. SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU	
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE.....	28
11. PODMIENKY A SPÔSOB ZMENY A AKTUALIZÁCIA KOMUNITNÉHO	
PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE.....	28
12.ZÁVER.....	30

1.ÚVOD

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov definuje podmienky pre zabezpečovanie a realizáciu sociálnych služieb a obciam ukladá množstvo kompetencií, povinností a úloh.

Medzi nimi je aj povinnosť obce utvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov a povinnosť vypracovať komunitný plán sociálnych služieb.

Pri komunitnom plánovaní je potrebné zvážiť potreby občanov, potreby a možnosti poskytovateľov sociálnych služieb a možnosti tých, ktorí poskytujú zdroje na naplnenie potrieb komunity. V záujme napĺňania spoločnej predstavy o budúcnosti sociálnych služieb v danej komunite sa stretávajú a spoločne plánujú jednotliví aktéri:

- Objednávatelia služieb
- Poskytovatelia služieb
- Prijemcovia služieb (klienti).

Všetky tri strany majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti, najmä v oblasti rozhodovania a finálnej podoby komunitného plánu.

Komunitné plánovanie je otvorený aktívny proces zisťovania potrieb, zdrojov a hľadanie najlepšieho riešenia v oblasti sociálnych služieb.

Pri tvorbe Komunitného plánu sociálnych služieb obce Kochanovce sme ako východiskové dokumenty použili viaceré dôležité dokumenty a to najmä Národné priority rozvoja sociálnych služieb, Koncepciu rozvoja sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb poukazuje na pozitíva, ale aj na problémy v jednotlivých oblastiach, na súčasný stav i možnosti poskytovaných sociálnych služieb, na problémy, ktoré sa musia denne v tejto širokej a veľmi závažnej oblasti riešiť i na možnosti riešení do budúcnosti.

2.LEGISLATÍVNE VÝCHODISKÁ

Východiskami pre tvorbu Komunitného plánu sociálnych služieb obce Kochanovce na roky 2021 – 2031 sú trendy, politiky a dokumenty na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

2.1. Národná úroveň

Systém sociálnych služieb je dynamickým systémom, ktorý od roku 2015 - 2020 podliehal viacerým legislatívnym zmenám, ktoré sú často neprehľadné a aj ťažko aplikovateľné z pohľadu financovania samospráv na komunitnej úrovni. Uvádzame zmeny týkajúce sa predovšetkým kompetencií obcí a miest.

Zákon č. 40/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnych službách s účinnosťou od 01.03.2017 -vytvorenie legislatívnych podmienok na rozvoj sociálnych služieb na podporu rodiny s nezaopatrenými deťmi do troch rokov veku dieťaťa v záujme zosúladenia rodinného a pracovného života.

Zákon č. 331/2017 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2018

- nová nepriaznivá sociálna situácia na účely poskytnutia sociálnej služby a jej definícia, nejde len o zosúladenie rodinného a pracovného života,
- zmeny v personálnych štandardov a kvalifikačných predpokladoch odbornýchzamestnancov,
- poskytovanie sociálnych služieb v komunitnom centre,
- terénna forma poskytovania služby včasnej intervencie (v rodinnom prostredí dieťaťa),
- zmeny v rozsahu činností v zariadení podporovaného bývania,
- v dennom stacionári pre deti zabezpečiť odbornú činnosť, ktorou je výchova,
- zmeny týkajúce sa posudkovej činnosti, obligatórne vykonávanie miestnej ohliadky rodinného prostredia alebo prostredia, v ktorom sa žiadateľ zdržiava. Posudková činnosť sa bude vykonávať aj u seniora, ktorý žiada umiestnenie v ZpS z iných vážnych dôvodov,
- špecializované poradenstvo ako výkon samostatnej praxe sociálneho pracovníka,
- základné sociálne poradenstvo ako samostatná činnosť obce a VÚC – ustanovenie výnimky pre obce a VÚC, nepotrebujú sa na túto sociálnu službu registrovať. Ide o výkon pôsobnosti orgánu verejnej správy,
- právne postavenie zodpovedného zástupcu v rámci registrácie. Zodpovedný zástupca za odborné poskytovanie sociálnej služby musí byť v pracovnom pomere k poskytovateľovi.
- nová povinnosť pre poskytovateľa – písomne oznámiť do 8 dní skutočný deň začatia poskytovania sociálnej služby,

- povinnosť poskytovateľa zverejniť ekonomicky oprávnené náklady,
- nová povinnosť obce – poskytovať finančný príspevok na prevádzku neverejnému poskytovateľovi sociálnych služieb pre zariadenia v kompetencii obce,
- nový spôsob výpočtu finančného príspevku pri odkázanosti na opatrovateľskú službu,
- zvýšenie hranice ochrany príjmu pre opatrovateľskú službu na sumu 1,65 násobku životného minima.
- zmeny v pôsobnosti obci – vydávať písomné vyjadrenia o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančných príspevkov zo štátneho rozpočtu s KPSS obce.

Zákon č. 280/2019 Z. z. s účinnosťou od 01.10.2019

- úprava podmienok finančnej podpory neverejných poskytovateľov z rozpočtov obcí a vyšších územných celkov pri poskytovaní finančného príspevku na prevádzku,
- s účinnosťou od 1.1.2020 sa nanovo ustanovili kvalifikačné predpoklady potrebné na vykonávanie tlmočenia v rámci tlmočníckej služby,
- s účinnosťou od 1.1.2021, následne odloženou vzhľadom na zámer pripravovaných zmien v oblasti sociálnych služieb na 1.1.2022, sa zavádza nový informačný systém sociálnych služieb (IS SOCS), v ktorom budú zbierané a zhromaždené údaje tak, aby boli aktuálne, overiteľné a relevantné pre potreby zisťovania skutkového stavu v oblasti sociálnych služieb, skvalitňovania procesu strednodobého plánovania rozvoja sociálnych služieb a ich súvisiaceho spolufinancovania, a to na úrovni samosprávy a štátu,
- v súvislosti s mimoriadnou situáciou vyvolanou šíriacim sa ochorením COVID-19 sa od apríla 2020 prijímali a vykonávali čiastkové legislatívne zmeny vybraných postupov a podmienok pri poskytovaní sociálnych služieb.

Národné priority rozvoja sociálnych služieb v SR na roky 2021 -2030 sú stanovené takto:

- Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb.
- Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti.
- Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby.
- Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.

Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030

Tento dokument je nelegislatívnej povahy a v čase prípravy KPSS bol vo fáze prípravy a preto sme vychádzali z informácie o príprave tohto dokumentu.

Na základe medzinárodných skúseností a odporúčaní, rovnako v súlade s doterajšou praxou, stavia budúci NPAS-II. na troch základných princípoch:

- a) princípe rešpektovania rôznorodosti aktivít ľudí podporovaných v rámci stratégie aktívneho starnutia (nejde teda len o podporu ich zamestnanosti, ale aj vykonávania ďalších spoločensko-prospešných aktivít, celoživotného vzdelávania, či dosahovania čo najdlhšej nezávislosti a kvality v bežnom živote ako základu zotrvania vo svojom prirodzenom prostredí cestou udržiavania zdravého životného štýlu);
- b) princípe podpory aktívneho starnutia v celkovom životnom cykle ľudí (teda nielen počas ich vyššieho veku);
- c) princípe participácie a zdieľanej zodpovednosti rozličných aktérov za iniciovanie, prípravu, napĺňanie, monitorovanie a vyhodnocovanie cieľov a opatrení programu.

Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030

Národný program je rozdelený do tzv. opatrení, ktoré zahŕňajú jednotlivé oblasti života osôb so zdravotným postihnutím. Pre tvorbu KPSS je dôležité opatrenie týkajúce sa vyšších územných celkov, miest a obcí:

1. Nezávislý spôsob života začlenenie do spoločnosti, osobná mobilita:
  - rozvoj sociálnej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie,
  - podporovať rozvoj sociálnej služby podpora samostatného bývania,
  - podporovať rozvoj domácej opatrovateľskej služby,
  - rozvinúť sociálne služby na komunitnej úrovni v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím,
  - zvýšiť dostupnosť a rozvíjať službu včasnej intervencie, zabezpečiť jej dlhodobú udržateľnosť a kvalitu naprieč celým územím Slovenska

Národný akčný plán na elimináciu a prevenciu násillia na ženách 2014 – 2019

Násillie na ženách je v súlade s medzinárodným konceptom ľudských práv chápané ako porušovanie ľudských práv a forma diskriminácie žien. Je to forma rodovo - podmieneného násillia, ktoré je nasmerované proti ženám z dôvodu ich príslušnosti k ženskému rodu a postihuje ženy disproporcionálne.

Realizačné oblasti národného akčného plánu :

1. Právny a strategický rámec
2. Poskytovanie pomoci a dostupné podporné služby

3. Metodiky a štandardy
4. Vzdelávanie pomáhajúcich profesií
5. Primárna prevencia
6. Monitoring a výskum
7. Násilie voči ženám na pracovisku

Zákon o sociálnych službách hovorí o nepriaznivej sociálnej situácii, ktorou je aj ohrozenie správaním sa iných osôb alebo ak sa niekto stane obeťou správania sa takýchto osôb, pričom domáce násilie je jednou z týchto nepriaznivých sociálnych situácií. Kompetenčne majú na tomto poli viac zverené samosprávne kraje (VÚC) a orgány sociálnoprávnej ochrany (ÚPSVaR). Kraje majú povinnosť zriaďovať a financovať resp. spolufinancovať prevádzky zariadení takzvaného núdzového bývania, ktoré zabezpečujú utajenie miesta ubytovania osoby, na ktorej je páchané násilie a jej anonymitu. Túto povinnosť v podobe vytvorenia minimálnej siete podporných zariadení pre ženy zažívajúce násilie, ukladá aj Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násilia na ženách. Ide o poradenské centrá alebo bezpečné ženské domy, ktoré zároveň musia spĺňať minimálne štandardy Rady Európy.

Akčný plán tiež predpokladá, že sa budú organizovať informačno-vzdelávacie a osvetové aktivity o problematike násilia na ženách a domáceho násilia a inak podporovať aktivity mimovládnych organizácií, ktoré sa týmito problémami domáceho násilia zaoberajú.

Ďalšími východiskami pre tvorbu KPSS na obdobie rokov 2021-2031 sú: zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znp, zákon č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine.

2.2. Regionálna úroveň

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v Prešovskom samosprávnom kraji na roky 2016 - 2020 je rozdelená do nasledujúcich oblastí:

- sociálna prevencia a poradenstvo v sociálnych službách
- krízová intervencia,
- pobytové služby,
- ambulantné služby,
- terénne služby,
- sociálne služby pre občanov so zdravotným znevýhodnením,
- sociálne služby pre seniorov,

- prevencia a eliminácia domáceho násillia páchaného na ženách,
- rozvoj sociálnych služieb,
- dobrovoľníctvo v sociálnych službách,
- sociálnoprávna ochrana a sociálna kuratela detí a mládeže

PHSR Prešovského samosprávneho kraja uvádza:

Európskou sociálnou chartou sa členské štáty Rady Európy dohodli zabezpečiť svojim obyvateľom sociálne práva na zlepšenie ich životnej úrovne a sociálneho blahobytu. Podľa charty je cieľom vnútroštátnej a medzinárodnej politiky uskutočňovanej všetkými primeranými prostriedkami dosiahnutie podmienok na zabezpečenie účinného výkonu okrem iných aj týchto práv a zásad:

- každý má právo na prospech zo sociálnych služieb,
- každá staršia osoba má právo na sociálnu ochranu,
- každá osoba bez primeraných zdrojov má právo na sociálnu a lekársku pomoc,
- každá osoba so zdravotným postihnutím má právo na nezávislosť, na sociálnu integráciu a na účasť na živote spoločnosti.

Je potrebné si uvedomiť, že kvalita poskytovaných sociálnych služieb je významný rozvojový prvok. Popri presadzovaní kvantitatívneho prístupu k riešeniu sociálnych problémov nebola kvalite poskytovaných sociálnych služieb v uplynulom období venovaná dostatočná pozornosť. Bez patričného hodnotenia rozsahu a kvality sociálne služby nemôžu napredovať.

2.3. Miestna úroveň

Komunitný plán sociálnych služieb obce Kochanovce na roky 2018 -2022

Vízia: Poskytovať kvalitné a dostupné sociálne služby občanom, skutočne odkázaným na pomoc inej fyzickej osoby. Zabrániť sociálnemu vylúčeniu osôb a udržať ich v ich prirodzenom rodinnom prostredí.

Strategický cieľ: Zabezpečenie kvalitných a dostupných sociálnych služieb.

Špecifické ciele:

- 1. Poznať plány a predstavy poskytovateľov sociálnych služieb.**
- 2. Služby bližšie k občanom, aby ľudia čo najdlhšie zotrvali vo svojom prirodzenom prostredí.**
- 3. Podpora ľudskej a občianskej dôstojnosti občanov so zdravotným postihnutím a seniorov obce Kochanovce.**

4. Vyššia kvalita sociálnych služieb, čo sa prejaví väčšou rôznorodosťou služieb, ktoré budú primeranejšie uspokojovať individuálne potreby a chrániť práva ľudí v sociálnej núdzi.

Na základe analýzy sociálnej situácie občanov obce Kochanovce a poskytovaných služieb si obec stanovila hlavné ciele komunitného plánu sociálnych služieb obce:

1. Podporiť zotrvanie občanov obce v ich prirodzenom prostredí

1.1 Rozširovanie podporných sociálnych služieb pre starých a osamelých občanov donáška obedov.

2. Zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb a sociálneho poradenstva.

3. Vytvoriť organizačné a materiálne podmienky na realizáciu úloh obce podľa zákona o sociálnych službách a komunitného plánu sociálnych služieb.

3.1 Zabezpečenie finančných prostriedkov na sociálne služby v rozpočte obce na roky 2021 až 2030 a skvalitnenie sociálnych služieb v súlade s predpokladanými potrebami obyvateľov obce.

Plnenie a realizácia vízie, priorít a cieľov boli každoročne vyhodnocované sociálnou komisiou v správach o plnení KPSS obce Kochanovce ku 31.12. príslušného kalendárneho roka, boli predkladané obecnému zastupiteľstvu. Naplnenie cieľov za uplynulé obdobie bolo splnené.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kochanovce na roky 2018 – 2022

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jej obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

*Vízia: **Moderná obec s moderným vidieckym charakterom s dobrým zázemím pre bývanie***

Podpora vzdelanosti, profesionality, hrdosti, informovanosti a angažovanosti obyvateľov mesta. Vytváranie príležitostí, budovanie infraštruktúry pre kultúru, šport, vzdelávanie a pre aktívne trávenie voľného času. Budovanie a investície do bytovej výstavby, nájomných a sociálnych bytov.

2.4. Sociálne služby

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb.

Sociálna služba v zmysle zákona o sociálnych službách je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,
- f) zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Nepriaznivá sociálna situácia podľa zákona o sociálnych službách je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy.

- a) z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmich rokov veku,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- f) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu (ďalej len „dôchodkový vek“),
- g) pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- h) pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo, ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb, alebo
- i) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- j) z dôvodu straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby a rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

Sociálna služba sa vykonáva najmä prostredníctvom sociálnej práce, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb.

Druhy sociálnych služieb

Druh sociálnej služby, forma sociálnej služby a rozsah poskytovania sociálnej služby sa určia podľa nepriaznivej sociálnej situácie a podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby u sociálnych službách podmienených odkázanosťou.

Sociálne služby podľa druhu sú:

sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:

- a) 1. terénna sociálna služba krízovej intervencie
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú:

- nízkoprahové denné centrum,
- integračné centrum,
- komunitné centrum,
- nocľaháreň,
- domov na polceste,
- zariadenie núdzového bývania

3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu,

- b) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:

1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
2. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
3. služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života,
4. služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života v zariadení,
5. starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
6. služba včasnej intervencie,

c) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:

1. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, ktorými sú:

- zariadenie podporovaného bývania
- zariadenie pre seniorov
- zariadenie opatrovateľskej služby,
- rehabilitačné stredisko,
- domov sociálnych služieb,
- špecializované zariadenie,

- denný stacionár,

2. domáca opatrovateľská služba (ďalej len „opatrovateľská služba“),
3. prepravná služba,

4. sprievodcovská služba a predčitateľská služba,
5. tlmočnícka služba,
6. sprostredkovanie tlmočnickej služby,
7. sprostredkovanie osobnej asistencie,
8. požičiavanie pomôcok,

d) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú

1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií,

e) podporné služby, ktorými sú

1. odľahčovacia služba,
2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
4. podpora samostatného bývania,
5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
6. poskytovanie sociálnej služby v práci,
7. poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Všetky vyššie uvedené sociálne služby možno účelne a vhodne spájať a je ich možné poskytovať ambulantnou, terénnou a pobytovou formou a to na určitý aj neurčitý čas.

Účastníci právnych vzťahov pri poskytovaní sociálnych služieb

Prijímateľ

- je osoba, ktorá využíva sociálne služby, pretože sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácii. Sú to rovnako tí, ktorí už služby dostávajú, ako aj tí, ktorí na nich čakajú.

Poskytovateľ

- je subjekt poskytujúci sociálne služby (na základe podmienok stanovených zákonom o sociálnych službách).

Objednávateľ

- je zodpovedný za zaistenie sociálnych služieb v danej komunite. Objednávateľom sú najmä obce, mesta a vyššie územné celky, v kompetencii ktorých je sociálna služba.

Partnerstvo

- je zoskupenie osôb vytvorené na účel realizácie projektov alebo programov na predchádzanie vzniku alebo zmiernenie nepriaznivých sociálnych situácií fyzických

osôb alebo na riešenie týchto situácií a projekty alebo programy komunitnej práce. Partnerstvo môže byť vytvorené najmä obcou, vyšším územným celkom, úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, zástupcami komunity a inou osobou.

3. KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účely predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov svojich obyvateľov.

Komunita, slovensky spoločenstvo, sa môže definovať ako prostredie alebo skupina ľudí, ktorí sú bez ohľadu na rozdielnosti schopní oceňovať rozdielnosti, čo im umožňuje účinne a otvorene komunikovať a spolupracovať na dosiahnutí spoločných cieľov. Výraz komunita pochádza z latinského slovného základu spoločného s *communicare*, komunikácia - komunikovať. Komunita je v najširšom zmysle slova sieť osobných vzťahov, skupín, sietí, tradícií a vzorov správania, ktoré existujú medzi tými, ktorí zdieľajú spoločné fyzické susedstvá, socioekonomické podmienky alebo spoločné chápanie a záujmy.

Plánovanie je zostavovanie, tvorba plánu. Je to rozhodovací proces voľby cieľov a prostriedkov ich dosiahnutia.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je:

- jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov,
- metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov,
- otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb.

Cieľom KPSS je:

- posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov komunity,
- poznať plány a predstavy samotných poskytovateľov sociálnych služieb,
- rozšírenie a skvalitnenie poskytovaných sociálnych služieb,
- predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- poznať požiadavky a potreby príjemcov .

Komunitné plánovanie sa stáva čoraz rozšírenejším a používanejším termínom v oblasti sociálnych vecí. Pod týmto pojmom nevníname len plán, dokument, písomnú prácu, ktorá je výsledkom nejakého procesu, ale jeho najdôležitejším aspektom je práve proces samotný.

Predpokladom pre poskytovanie čo najkvalitnejších služieb, ako aj orientovanie na poskytovanie dostatku sociálnych služieb pre komunity s cieľom priblížiť sociálnu službu k občanovi čo najbližšie, je nevyhnutné realizovať proces plánovania s tými, ktorých sa sociálna služba priamo týka. Prax nám ukázala, že očakávania, predstavy a ciele sú u

poskytovateľa sociálnych služieb iné ako sú predstavy samotného prijímateľa sociálnych služieb alebo jeho príbuzných.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je zabezpečenie spolupráce subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti na účely predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti

3.1. Komunitný plán sociálnych služieb

NR SR 10. decembra 2010 schválila zákon č. 551/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnych službách, ktorý v šiestej časti obsahuje ustanovenia o komunitnom rozvoji a komunitnom pláne v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Ustanovenie § 83 zákona o sociálnych službách ukladá obciam a mestám vypracúvať KPSS v spolupráci s inými poskytovateľmi a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode obce.

Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je PHSR obce.

Ciele a priority stanovené v Národných prioritách rozvoja sociálnych služieb majú podľa zákona o sociálnych službách následne rozpracovať obce vo svojich komunitných plánoch sociálnych služieb, majú prijať konkrétne úlohy a opatrenia na zabezpečenie ich rozvoja. Tieto aktivity je potrebné zabezpečiť na základe analýzy poskytovaných sociálnych služieb, potrieb a tradícií svojho územia.

V zmysle § 83 ods. 4 zákona o sociálnych službách je obec povinná predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb na schválenie obecnému zastupiteľstvu do šiestich mesiacov od zverejnenia národných priorit rozvoja sociálnych služieb. Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030 boli zverejnené v apríli 2021.

3.2. Štruktúra komunitného plánu

KPSS v zmysle § 83 ods. 5 zákona o sociálnych službách obsahuje:

- a) analýzu poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce,
- b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín v územnom obvode obce,
- c) analýzu demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode obce,
- d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín, vrátane kvantifikácie potrebnej kapacity týchto služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, určenie potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení v územnom obvode obce,
- e) časový plán realizácie KPSS s určením kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity tak, aby boli vytvorené podmienky na zabezpečenie dostupnosti sociálnej služby pre obyvateľov obce, ktorí sú odkázaní na sociálnu službu, vrátane určenia finančných podmienok, personálnych podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok, ktoré vytvára obec a zapojené subjekty na tvorbu a realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb,
- f) spôsob každoročného vyhodnocovania plnenia KPSS,
- g) podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie KPSS.

3.3. Úlohy a kompetencie obce v zmysle zákona o sociálnych službách

Kompetencie obce v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Ustanovenie § 80 zákona o sociálnych službách upravuje hlavné kompetencie a úlohy obce:

Obec

- a) vypracúva, schvaľuje KPSS,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o:

1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,

2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene st. odkázanosti
4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13 zákona,

d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51 zákona,

e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie

1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
3. opatrovateľskej služby,
4. prepravnej služby,
5. odľahčovacej služby,
6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
7. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,

f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,

g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov soc. sl. podľa § 12,

h) uzatvára zmluvu

1. o poskytovaní sociálnej služby,
2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,

i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,

j) môže zriaďovať, zakladáť a kontrolovať aj iné zariadenia podľa zákona,

k) môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a § 78aa ods. 5 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním,

l) poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,

m) môže poskytovať podľa § 75 ods. 6 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,

n) môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,

o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,

p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,

q) vedie v informačnom systéme sociálnych služieb evidenciu osôb,

- r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d),
- v) vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8 zákona.

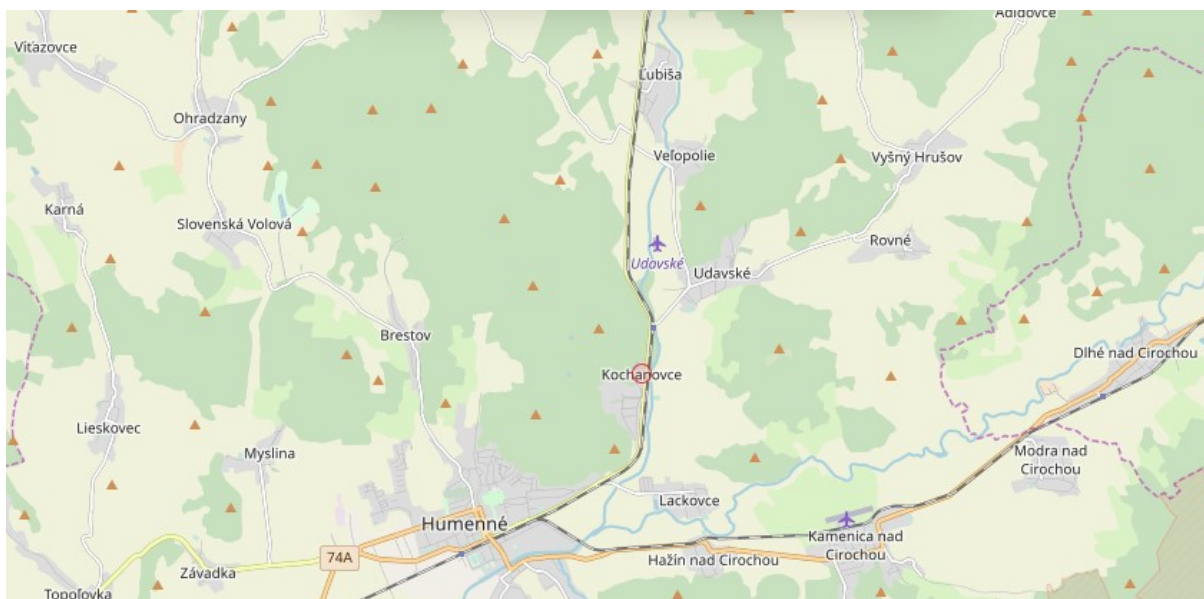
4.ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O OBCI KOCHANOVCE

Obec Kochanovce je začlenená v okrese Humenné a v Prešovskom kraji . Obec Kochanovce susedí s obcami Udavské, Ľubiša , Hankovce, Koškovce. Okresné mesto je Humenné a krajské mesto je Prešov. Cez obec Kochanovce preteká rieka Laborec.

Prvá zachovaná zmienka o obci Kochanovce pochádza z roku 1452 . Obec patrila do panstva grófov Drugethovcov , neskôr do panstva grófa Szinayho , ktorý tu dal postaviť aj rímsko-katolícky kostol v roku 1741. Kostol bol v roku 2000 po rekonštrukčných prácach vyhlásený za pamiatkovo chránený objekt.

Po zrušení poddanstva v roku 1868 bol grófsky majetok rozpredaný . 16 gazdov kúpilo 384 uhorských jutár zeme každý po 24 uhorských jutár (1 uj = 0,45 ha) a zbytok kúpil Móric Jozefovič , ktorý bol správcom a neskôr vlastníkom majera . Koncom 19. storočia do obce začína príliv obyvateľstva najmä zo severnejších oblastí , ale aj z Poľska . Naopak na začiatku 20.storočia nastáva vlna vyst'ahovalectva , ktorá stále narastala až do roku 1912, keď odchádzajú celé rodiny , ktoré odpredali svoj majetok prist'ahovalcom, alebo Móricovi Jozefovičovi.

Mapa

5. ANALÝZA DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJOV A SOCIOLOGICKÝCH ÚDAJOV

Jedným z najvážnejších dôsledkov demografického vývoja v Slovenskej republike sa stáva populačné starnutie zasahujúce všetky vekové skupiny obyvateľstva. Populačné starnutie je spojené s dramatickým znižovaním počtu narodených detí a so stabilizáciou plodnosti na veľmi nízkej úrovni (pod hranicou 1,5 dieťaťa na ženu). Z hľadiska verejných politík zameraných na podporu rozvoja sociálnych služieb nie sú len samotné ukazovatele nárastu počtu starších osôb v spoločnosti, ale aj ich zhoršujúci sa zdravotný stav, ktorý podmieňuje ich nesebestačnosť a závislosť, resp. odkázanosť na pomoc inej fyzickej osoby v ich každodennom živote.

Tento nepriaznivý trend starnutia obyvateľstva sa prejavuje aj v našom meste a zvyšuje finančné nároky na sociálnu oblasť a narastá potreba rozširovania rôznych foriem pomoci zo strany jednotlivých stupňov samospráv. Sociálne služby však nevyužívajú iba obyvatelia v dôchodkovom veku, ale aj vekovo mladší občania ťažko zdravotne postihnutí odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby.

Tab. č. 1 Počet obyvateľov obce Kochanovce k 31.12. príslušného roka

	2016	2017	2018	2019	2020
Muži	352	355	358	362	365
Ženy	364	364	366	370	376
Spolu	716	719	724	732	741

Tab. č. 2 Veková štruktúra obyvateľov podľa vekových skupín k 31.12.príslušného roka

	2016	2017	2018	2019	2020
4 roky alebo menej	26	23	24	28	30
Od 5 do 9 rokov	31	31	31	26	27
Od 10 do 14 rokov	41	38	36	41	35
Od 15 do 19 rokov	46	46	43	38	40
Od 20 do 24 rokov	51	50	51	49	48
Od 25 do 29 rokov	52	53	49	44	49
Od 30 do 34 rokov	53	53	53	61	59
Od 35 do 39 rokov	61	57	53	47	46
Od 40 do 44 rokov	74	73	76	76	70
Od 45 do 49 rokov	50	57	59	68	70
Od 50 do 54 rokov	45	42	44	40	42
Od 55 do 59 rokov	38	41	43	48	46
Od 60 do 64 rokov	60	52	51	44	47
Od 65 do 69 rokov	37	44	42	48	52
Od 70 do 74 rokov	24	29	37	36	36
Od 75 do 79 rokov	16	19	17	19	22
Od 80 do 84 rokov	9	7	9	10	12
Od 85 do 89 rokov	2	4	5	7	8
Od 90 do 94 rokov			1	2	2
Od 95 do 99 rokov					

Tab. č. 3 Vývoj prirodzeného prírastku a migrácie

	2016	2017	2018	2019	2020
narodení	6	7	5	7	8
zomrelí	8	9	5	7	10
prist'ahovaní	5	7	21	14	17
vyst'ahovaní	17	15	16	28	6

5.1 Vzdelávanie na území obce Kochanovce

Materská škola podporuje osobnostný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Pripravuje na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí. Na predprimárne vzdelávanie sa prijíma dieťa od troch rokov veku; výnimočne možno prijať dieťa od dovŕšenia dvoch rokov veku.

Na predprimárne vzdelávanie sa prednostne prijímajú deti, pre ktoré je plnenie predprimárneho vzdelávania povinné. S účinnosťou od 1. septembra 2021 je pre každé dieťa, ktoré dosiahne päť rokov veku do 31. augusta 2021, predprimárne vzdelávanie povinné. Na povinné predprimárne vzdelávanie sa budú deti prijímať od školského roku 2021/2022. Materská škola v Kochanovciach je jediným školským zariadením, kde je deťom v ranom veku zabezpečované predprimárne vzdelávanie a starostlivosť. Súčasná kapacita školského zariadenia je 18 miest.

Tab. č. 4 Počet detí v Materskej škole

Rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Celkový počet detí v Mš	18	18	15
Z toho chlapci / dievčatá	8/10	8/10	8/7
Počet detí do 3 rokov	0	2	2
Počet detí v HN (strava, pomôcky)	1	1	1
Počet prijatých žiadostí o umiestnenie dieťaťa do Mš	18	17	15
Z toho počet prijatých detí	18	17	15
Počet detí so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami	0	0	0

Cieľom pôsobenia pedagogických a nepedagogických zamestnancov MŠ je pripraviť deti na bezproblémový vstup do ZŠ a prosperovanie v nej. Snažia sa pripraviť deťom také detstvo, aby boli zdravé, šťastné, spokojné a empatické voči prostrediu, ktoré ich obklopuje, ako spoločenskému, tak aj prírodnému, len tak sa zachovajú a odovzdajú rozvinuté hodnoty našich predkov ďalším generáciám.

6. STAV POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI

Poslaním denného stacionára je skvalitniť a zlepšiť život seniorov a osobám s ťažkým zdravotným postihnutím, snaha o dosiahnutie najvyššieho možného rozvoja ich osobnosti, vyplniť voľný čas, vytvoriť podmienky pre zamedzenie osamelosti. Denný stacionár poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, sociálne poradenstvo klientom a ich rodinným príslušníkom, sociálnu rehabilitáciu, stravovanie, zabezpečuje pracovnú terapiu, aktivizačné programy, dohľad nad užívaním liekov, atď.

Tab. č.5 Denný stacionár - poskytovanie sociálnych služieb v priebehu príslušného roka

Rok	2017	2018	2019	2020
Kapacita	30	30	30	30
Celkový počet PSS	30	30	30	25

6.1. Obec Kochanovce ako poskytovateľ sociálnych služieb v praxi

Sociálna prevencia je odborná činnosť na predchádzanie a zabráňovanie príčin vzniku prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického alebo sociálneho vývinu občana. Primárna a sekundárna prevencia ako celok včasným odstraňovaním príčin slúži na predchádzanie vzniku nežiaducich spoločenských situácií. Zameranie sociálnej prevencie by malo byť základom predchádzania sociálno-patologických javov a krízových nepriaznivých situácií v rodinách. Vyhľadávacie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú do kompetencie samosprávy, aby mohli v súčinnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky. Na to ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov. Problém je aj v nízkej výkonnosti našej ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu. Obec by mohla v budúcnosti realizovať preventívne opatrenia prostredníctvom komunitných pracovníkov a pripraviť priestory na túto prácu, buď v existujúcich zariadeniach a v spolupráci s nimi, alebo vybudovať vlastné zariadenie podľa možnosti obce.

Podľa ustanovenia § 48 zákona o sociálnych službách je **posudková činnosť** na účely poskytovania sociálnej služby uvedenej v § 34 až 41 je zdravotná posudková činnosť a sociálna posudková činnosť. Posudkovou činnosťou sa zisťuje odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzickej osoby s nepriaznivým zdravotným stavom na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a na opatrovateľskú službu.

Zdravotná posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a zmien zdravotného stavu fyzickej osoby, ktoré vykonáva zdravotnícky pracovník, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady podľa § 84 ods. 21 a 22 na základe zmluvy s obcou. Posudzujúci zdravotnícky pracovník pri výkone zdravotnej posudkovej činnosti vychádza z lekárskeho nálezu, posudku, správy o priebehu a vývoji choroby a zdravotného postihnutia alebo výpisu zo zdravotnej dokumentácie (ďalej len „doklad poskytovateľa zdravotnej starostlivosti o nepriaznivom zdravotnom stave“) nie staršieho ako šesť mesiacov, ktoré predložila fyzická osoba, ktorá žiada o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu. Na základe výsledkov posúdenia vypracuje posudzujúci zdravotnícky pracovník zdravotný posudok, ktorý obsahuje stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby.

Sociálna posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu je posudzovanie

- a) individuálnych predpokladov fyzickej osoby
- b) rodinného prostredia fyzickej osoby,
- c) prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti,
- d) odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch podľa prílohy č. 3 a prílohy č. 4 časti II a III zákona o sociálnych službách.

Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok, ktorý obsahuje zoznam úkonov sebaobsluhy podľa prílohy č. 3, zoznam úkonov starostlivosti o svoju domácnosť a zoznam základných sociálnych aktivít podľa prílohy č. 4, pri ktorých je fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby v porovnaní s fyzickou osobou rovnakého veku a pohlavia bez zdravotného postihnutia alebo nepriaznivého zdravotného stavu. Obsahom posudku je aj rozsah odkázanosti pri jednotlivých úkonoch podľa prvej vety vyjadrený predpokladaným rozsahom hodín v rámci určeného rozpätia podľa prílohy č. 3 písm. B, závery posúdenia podľa odseku 1 písm. a) až c) a dátum, čas a miesto vykonania sociálnej posudkovej činnosti. Sociálnu posudkovú činnosť na účely posudzovania odkázanosti na sociálnu službu vykonáva sociálny pracovník obce alebo na základe poverenia obce sociálny pracovník právnickej osoby zriadenej obcou alebo založenej obcou. Sociálnu posudkovú činnosť môže obec zabezpečiť aj fyzickou osobou oprávnenou na výkon samostatnej praxe sociálneho pracovníka na základe zmluvy s obcou.

Naši seniori svoje aktivity uskutočňujú pod záštitou obecnej organizácie JEDNOTY dôchodcov pri rôznych príležitostiach, organizujú spoločné stretnutia ako je fašiangové alebo katarínske posedenie, prednášky, výlety a športové podujatia.

Tab. č. 6 Počet členov a zloženie organizácie JEDNOTY dôchodcov

Rok	2018	2019	2020
Celkový počet	74	76	70
Z toho muži/ ženy	30/44	35/41	30/40

Vzhľadom na mimoriadnu situáciu nielen na Slovensku, ale na celom svete v súvislosti so šíriacim sa prenosným ochorením COVID – 19 aj v našom meste boli odvolané kultúrne a spoločenské podujatia. V prvej vlne pomáhali našim seniorom a zdravotne postihnutým občanom starostka obce, poslanci , zamestnanci DS s donáškou obedov, nákupmi liekov a základných potravín. Táto skupinka pomáhala s donáškou rúšok a aj šitím . Obec

Kochanovce na vlastné náklady zabezpečila rúška pre občanov a aj pre všetkých zamestnancov v obci.

7. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza pre oblasť sociálnych služieb v obci Kochanovce bola zostavená na základe doterajších skúsenosti a praxe s poskytovaním sociálnych služieb, zo štatistických údajov ÚPSVaR.

Silné stránky

- poskytovanie základného sociálneho poradenstva,
- propagácia sociálnych služieb na web stránke obce ,
- vypracovaný krízový plán na predchádzanie a riešenie mimoriadnej udalosti v súvislosti s COVID -19,
- zapájanie sa do vyhlásených výziev a skúsenosti s realizáciou projektov v rôznych oblastiach na území obce,
- úspešnosť v získavaní dotácií MPSVR SR , ÚPSVaR ...,
- skúsenosti s prípravou KPSS,
- fungujúci mechanizmus pri poskytovaní pomoci pri predchádzaní krízových situácií a pri ich riešení ,
- poskytovanie sociálnej služby v DS,
- príspevok na stravu od obce,
- donáška obedov,
- aktívny prístup seniorov k životu – organizovanie akcií pre seniorov a zdravotne postihnutých občanov – činnosť ZO JEDNOTY Dôchodcov,
- susedská a neformálna pomoc občanom,

Slabé stránky

- nedostatok voľných pracovných miest v obci , málo pracovných príležitostí pre zdravotne postihnutých občanov ,
- absencia investorov v obci ,
- slabá informovanosť o možnostiach využitia poskytovaných sociálnych služieb na území Prešovského kraja ,
- nezáujem a slabé povedomie spoločnosti o sociálnu oblasť, podmienky poskytnutia sociálnej služby , nároku a úhrady za sociálnu službu,
- nedostatok finančných prostriedkov v rozpočte obce na sociálnu oblasť,
- legislatíva – neprehľadnosť, časté zmeny

Príležitosti

- existujúce sociálne služby v regióne ,
- podpora legislatívy ,
- uskutočňovanie supervízie pre zamestnancov ,
- tvorba ďalších projektov v oblasti sociálnych služieb ,
- možnosť čerpania finančných zdrojov z ÚPSVa R, MPSVR SR,
- možnosť zapojiť sa do projektov v oblasti poskytovania sociálnych služieb

Ohrozenia

- znižovanie počtu obyvateľov v obci ,
- nízka pôrodnosť,
- nárast rozvodovosti,
- nárast alkoholizmu a užívanie drog medzi mládežou ,
- starnutie populácie obce, tým sa zväčšuje tlak na rozvoj a rozšírenie sociálnych služieb v obci ,
- neúspešnosť v projektoch v sociálnej oblasti ,
- rast minimálnej mzdy a povinných odvodov,
- pandémická situácia v súvislosti s prenosným ochorením COVID -19,
- zabezpečenie ochranných pracovných prostriedkov a dezinfekcie

SWOT analýza je dôležitou súčasťou marketingového plánovacieho procesu. Predstavuje syntézu čiastkových analýz. SWOT analýza nepredstavuje záverečnú etapu strategickej analýzy, ale nástroj orientácie pri vnímaní strategickej pozície (Lesáková, 2001). SWOT analýza predstavuje koncepčné východisko pre systematickú analýzu. Zameriava sa na charakteristiku kľúčových faktorov. Analýza je výsledkom uskutočnených čiastkových analýz a východiskom pre určenie stratégie vzhľadom na štyri hlavné parametre. Na posúdenie vzájomných vzťahov jednotlivých faktorov je možné použiť diagram SWOT analýzy.

8. PREDSTAVA BUDÚCNOSTI SOCIÁLNYCH SLUŽIEB – STANOVENIE PRIORÍT A CIEĽOV ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

VÍZIA

Zabezpečenie a poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb občanom, skutočne odkázaným na pomoc inej fyzickej osoby. Zabrániť sociálnemu vylúčeniu osôb, viesť ich aktívnemu životu a podporiť ich zotrvanie čo najdlhšie v ich prirodzenom rodinnom prostredí.

Strategický cieľ:

Zabezpečenie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre občanov obce, ktorí sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby.

Špecifické ciele:

- 1. Poznať plány a predstavy poskytovateľov sociálnych služieb na území obce.**
- 2. Sociálne služby bližšie k občanom, aby ľudia čo najdlhšie zotrvali vo svojom prirodzenom prostredí.**

3. Podpora ľudskej a občianskej dôstojnosti občanov so zdravotným postihnutím a seniorov obce Kochanovce.

4. Vyššia kvalita sociálnych služieb, čo sa prejaví väčšou rôznorodosťou služieb, ktoré budú primeranejšie uspokojovať individuálne potreby a chrániť práva ľudí v sociálnej núdzi.

8.1 . Stanovenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v obci Kochanovce

V súlade so zverejnenými Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030 a na základe spracovaných analýz vychádzajúcich zo sociálnej situácie občanov obce Kochanovce a skutočným stavom poskytovaných sociálnych služieb na území obce, okresu Humenné a Prešovského samosprávneho kraja si obec Kochanovce stanovuje hlavné ciele KPSS na obdobie rokov 2021-2031 nasledovne:

1. Podporiť zotrvanie občanov obce v ich prirodzenom prostredí

v súlade s NP1: „Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín“

Aktivity na dosiahnutie cieľa:

- 1.1 Poskytovanie základného sociálneho poradenstva s ohľadom na individuálnosť a špecifickosť nepriaznivej sociálnej situácie obyvateľa.
- 1.2 Vykonávanie posudkovej činnosti na posúdenie odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v jej prirodzenom prostredí.
- 1.3 Rozširovanie a skvalitňovanie opatrovateľskej služby pre občanov v súlade s ich potrebami a zákonom o sociálnych službách.

v súlade s NP2: „Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti“

1.4V prípadoch vyhlásenia núdzového stavu, spolupracovať s dobrovoľníkmi a organizáciami, aby sa predišlo ujme na zdraví a životoch jednotlivcov ohrozených skupín.

v súlade s NP3: „Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnosti (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby.“

1.5 Podpora susedskej výpomoci a neformálnej starostlivosti.

1.6 Podpora dobrovoľníckej činnosti.

1.7 Podpora zosúlad'ovanie pracovných povinností a starostlivosti o fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby poskytovaním opatrovateľskej služby v čase plnenie pracovných povinností zaopatrených detí či ostatných príbuzných.

2. Zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb a sociálneho poradenstva

v súlade s NP4: „Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.“

2.1 Pravidelné vzdelávanie zamestnancov s dôrazom na aktuálnosť poskytovania sociálnych služieb.

2.2 Pravidelne uskutočňovať program supervízie pre zamestnancov

2.3 Pravidelné vyhodnocovanie prieskumu spokojnosti prijímateľov sociálnej služby a ich príbuzných s poskytovanou sociálnou službou.

2.4 Propagácia sociálnych služieb a poskytovanie informácii zo strany mesta o ostatných poskytovateľoch sociálnych služieb na území obce a mesta záujemcom - potencionálnym prijímateľom sociálnych služieb.

2.5 Poskytovanie informácií MPSVaR SR v zmysle zákona o sociálnych službách prostredníctvom elektronického Informačného systému sociálnych služieb.

3 .Vytvoriť organizačné, materiálne a finančné podmienky na realizáciu úloh obce podľa zákona o sociálnych službách a komunitného plánu sociálnych služieb.

3.1 Vypracovanie projektov o NFP a žiadostí o dotácie na podporu poskytovania sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta.

3.2 Zabezpečenie finančných prostriedkov na poskytovanie sociálnych služieb v rozpočte obce na obdobie rokov 2021 až 2031 a skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb v súlade s predpokladanými potrebami obyvateľov obce.

3.3 Zabezpečenie finančných prostriedkov v rozpočte obce:

- na lekársku posudkovú činnosť
- na príspevok na stravu jednotlivcovi

9. ČASOVÝ PLÁN REALIZÁCIE KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE

Plánované ciele a aktivity zamerané na realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb obce Kochanovce v období rokov 2021 až 2031 budú zabezpečované nasledovne:

Cieľ č. 1 Zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb a sociálneho poradenstva

Aktivita budú realizované priebežne počas celého obdobia plánovanej realizácie KPSS v rámci poskytovania sociálneho poradenstva, organizovania a poskytovania a hodnotenia kvality poskytovanej sociálnej služby obcou Kochanovce .

Cieľ č.2 Vytvoriť organizačné, materiálne a finančné podmienky na realizáciu úloh obce podľa zákona o sociálnych službách a komunitného plánu sociálnych služieb.

Aktivita č.1 bude realizovaná podľa finančných možností a potrieb a podľa vyhlásených výziev o uchádzanie sa o NFP.

Aktivita č.2 bude realizovaná každoročne pri zostavovaní rozpočtu mesta na ďalší rozpočtový rok.

10. SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE

Plnenie zámerov, cieľov a opatrení, ktoré vyplývajú z KPSS obce Kochanovce na obdobie rokov 2021-2031, bude vyhodnocované raz ročne na zasadnutí OZ v Kochanovciach. Na základe hodnotenia bude vypracovaná správa o plnení úloh KPSS obce Kochanovce, ktorá bude obsahovať údaje o aktuálnej situácii obce v oblasti poskytovania sociálnych služieb ku 31.12. uplynulého kalendárneho roka a aktualizáciu úloh a aktivít podľa platnej legislatívy a aktuálnych potrieb obyvateľov obce. Správa bude predkladaná na rokovanie OZ v Kochanovciach po uplynutí kalendárneho roka.

11. PODMIENKY A SPÔSOB ZMENY A AKTUALIZÁCIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE

KPSS je výstup, ktorý je potrebné priebežne aktualizovať v súvislosti s meniacou sa legislatívou a situáciou v sociálnej oblasti. Menšie a malé obce, akou je aj naša obec, nemôže mať kapacitu na poskytovanie širokej škály sociálnych služieb pre rôzne cieľové skupiny. Je preto vhodné hľadať rôzne možnosti .Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie KPSS obce Kochanovce na obdobie rokov 2021-2031 budú vychádzať z platnej legislatívy a z aktuálnych potrieb občanov a finančných možností obce v zmysle nasledovných zásad uplatňovania KPSS:

- KPSS je základným rozvojovým dokumentom, na ktorý sa musí prihliadať pri profilovaní všetkých rozvojových a rozvoj podporujúcich aktivít v oblasti sociálnych služieb.
- KPSS je záväzný pre tvorbu rozpočtu obce a jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu obce.

- KPSS je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.
- KPSS je po jeho schválení základným rozvojovým dokumentom pre obec.
- KPSS je rozvojový dokument, ktorého aktivity obec priamo realizuje (obec ako realizátor), alebo vytvára a podporuje vytvorenie podmienok na ich realizáciu (obec ako iniciátor, partner) inými subjektmi v prospech sociálneho rozvoja obce.
- KPSS je rozvojový usmerňujúci dokument pre všetky subjekty existujúce, či majúce aktivity na území obce, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor.)
- KPSS je otvorený, verejne dostupný dokument, priebežne aktualizovaný a reagujúci na prichádzajúce podnety, príležitosti a zmeny vnútorného a vonkajšieho prostredia.
- Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu KPSS sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce.

12.ZÁVER

Komunitný plán je metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať obsah a rozsah sociálnych služieb tak, aby zodpovedali špecifikám nášho mesta a potrebám našich občanov. Snahou mesta je, aby sa postupne v ďalšom plánovanom období zabezpečovali úlohy a ciele stanovené v Komunitnom pláne sociálnych služieb.

KPSS je legislatívne záväzným dokumentom, je zároveň otvorený potrebám občanov mesta, participácii poskytovateľov sociálnych služieb.

Plánovanie sociálnych služieb v obci akou sú Kochanovce, je priebežný proces závislý na potrebe, záujme a spolupráci a možnostiach financovania sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb je vypracovaný v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na roky 2021–2030 a so zákonom o sociálnych službách v platnom znení.

Najdôležitejšia časť je samotná realizácia a uskutočňovanie aktivít na dosiahnutie želaného cieľa a stavu poskytovaných sociálnych služieb v budúcnosti podľa požiadaviek a potrieb obyvateľov obce.

Kvalita života občanov a ich sociálna stránka je v záujme obce Kochanovce. V rámci poskytovania sociálnych služieb občanom je dôležitá snaha využívať také nástroje, ktoré umožnia občanovi zotrvať čo najdlhšie v jeho prirodzenom rodinnom prostredí. Zámerom obce je aby potreby občanov boli vhodnou formou pomoci a starostlivosti uspokojené a viedli k podpore občana v jeho nezávislom, aktívnom a zmysluplnom živote.

Ďakujem všetkým, ktorí sa aktívne zúčastnili na tvorbe komunitného plánu sociálnych služieb na obdobie rokov 2021 - 2031, za ich tvorivý prístup a spoluprácu.

Katarína Lászlóová
starostka obce